

Էւ ծիծաղի երկինքն, ուր
Որ գորութիւն կայ, գեղ կայ,

Ուր մըռնչէ ծովն, արտայտն
Ուրախ զըւարթ՝ բարձրաթիւ՝
Լոյսով, շողով սըրբաբաժ
Ջեզու երգեր գերապաշնչ,

Ուր պատասխան տայ մըռնչն
Հարստահար սըրտերու
Կոչին, ուր բոց կայ, ուր կայ
Թընդիւն, երազ՝ հոն ենք մենք»:

ԱՄԱՐԱՆՈՑ ՄՈՒԴԵՌՆՈՅ

(ՔՈՒՏԻՍԻՍԱՆԱ)

(Ա. Դրիզազէ իշխանուհին)

Բընակավայր մը զօր Շնորհքները անշուշտ
Պիտ՝ ընտրէին իրենց համար օթարան.
Իր մօտը յաղթ արմաւենիք պերճագեղ,
Ճենողկուզի շուրջը թուփեր ծաղկափթիթ,
Մագնդէնւոյ մետաղական շողիւններ
Եւ մայրիներ Լիբանանու հոյանուն:

Աղուոր մարգեր, աղաւնիճի քաջառոյգ
Ընտանիքներ՝ ըստուերներու հովասուն
Հոգուերգութեան միջէ, մինչեւ հոն ուր ալ
Խիծաղախտ զառիթափին ըստորտուն
Ահեղափառ ծովուն վըրայ կը բացուի
Կանանչին վեհ եւ մեծասքանչ առազաստն:

Թեւեր ճերմակ միակայմի նաւերու
Ջինջ կապոյտին մէջէ կ'երթան, ու մէկտեղ
Կ'անցնին կ'երթան յիշատակները սրաթեւ,
Երազներու կ'անցնին արագ ըստուերներն:
Սիրտըս անշուշտ երեք պիտի չըմոռնայ
Քաղցր հիացումը, ցորչափ ան հըրդհուի
Յաւերթական գեղեցկութեամբը:

Հոն խորն

Ըսպառնալից հրաբուլդին անդու կը ծըխայ,
Բայց ես քովիկը կը լըսեմ վարդերուն
Հըքծեն իրենց գաղտնի մէկ երգը՝ փախչող
Ուրախութեան, եւ կը մընչէ օդն իմ շուրջ.
«Չե՛ս տեսներ, կայրճ է օրը, դուն խանդակաթ
Ընդունէ՛ այս ժամուս առոյգ բալասանն
Յափշտակուած հոգւոյդ մէջէն՝ իբր հըմայթ
Վաղուի»:

Ահա տերեւաթափ կ'ըլլայ վարդն,
Եւ կը պատէ արեւամուտը վարն հոն
Նաւահանգիստ, ափ իր տըխուր քօղերով.
Մինչ անյեղի՝ լըռիկ խորշին դողողշուն
Հայելիին վերեւ՝ հանդէպ երկընթին՝
Կը կայծակէ վէտովի բարձր կատարն:
Թարգմ. Հ. Ա. ՂԱԶԻՍԵԱՆ

Բանաստեղծ Պ. Ա. Մատուրեանին.
Նոյր 25ամեայ Յօդուհանի ասիւթով.

Նա ցանկացաւ Երգիչ լինել աշխարհում,
Դեռ պատանի՝ ծանօթ եղաւ Մուգային.
Սիրտը պայծառ յոյսերով էր շատ լեցուն.
Ատղեր, լուսնակ նորա համար շողացին:

Մանուկ կենքի կարճ օրերի ծաղկալից
Ուրախութիւնն նորա սըրտից չէր թըռնել.
Նորա հայրը շատ մեկնած էր աշխարհից,
Մօր արցունքը նորա համար ժղպիտ էր:

Կարծում էր թէ հաւքերը միշտ հըրճուանքից
Մի հիւլից հիւլ թըռչկոտում են ճըւալով.
Նա կարծում էր ծաղկոտ դըրախտ հեշտալից
Այս աշխարհը, չար աշխարհը վըշտերով:

Եւ նա երգեց սոխակի պէս անուշիկ.

— «Երգչի համար գարուն չի գայ, պատանի»:
Առաջ Մուգան կարեկցութեամբ շատ մեղմիկ.
— «Օ՛, ինճ համար կենաքը գարուն պիտ' լինի»:

Պատանութեան օրերն փութով անցկացան,
Երգչին ձայնը էլ լըռել էր շատ երկար.
Նորա համար մութ թըւեցին անըման
Վառ լուսընկան եւ աստղերը անհամար:

Մայրը վաղուց իրան մենակ էր թողնել.

— «Երգչի համար գարուն չի գա՛յ, պատանի»:
— «Երգչի համար միշտ ծըմեռ է, իմ օրեր,
Թող իմ լոյսը մարդկանց համար շիջանի...»:

Ու նա երգեց տըրտում տըխուր աշխարհում.
Յաւոտ երգեր դուրս թըռնեցին քընաբից.
Նա գիտում էր. գարուն պիտ' գայ շողողուն,
Յիշատակի անմահ գարունն ծաղկալից...:

ՎԵՏՈՑ ԸՆԿԵՐՈՋ

ՄԵՆԱԽՈՐԻՆ ԻՆՁԸ

Աւ. Մատուրեանին

Քեզ ի՞նչն է այդպէս տըխրութիւն բերել,
Քո ծաղիկ սրտին ցաւեր անպատում.
Միթէ ճընչե՞լ են քեզ կեանքի հոգսեր,
Միթէ անյոյս ես կեանքի սեւ ճամպուտ:

Եկու՛ր, ո՞վ եղբայր, եկու՛ր դու ինձ մօտ,
Ձըմեռուայ օրով գարուն եմ երգում.
Գարնան լուսաշող՝ մարմանդ առաւօտ
Ես զըւարթ եմ միշտ վըշտերի զըրկում:

Ես յոյս եմ երգում, յոյսը այս կեանքի.
Ձեռքդ ինձ մեկնիր, վըշտացած եղբայր.
Գարունը կը գայ, սոխակը կ'երգի,
Էլի կը ցոլայ արեւը պայծառ:

Թող անհետանան իսպառ քո ցաւեր,
Սիրելի ընկեր, շըրեր երգեցին.
Այո, ես գիտեմ, չա՛տ ես տառապել.
Գարուն է, ի՛նչ փոյթ հոգսերը կեանքին...:

ԱՐՄԵՆ ԵՐԿԱՅ

Ձ Ե Փ Ի Ի Ի Ի Ի

Թող, ո՞վ զեփուռ, առտուան
Մեխակները պարտիգին,
Որք ըմբռնան են մըշտական
Երջանկութիւն մ' հնչտաղին:

Թող շողերը փալիւրուն
Թափանցեն հոն առ յաւէտ.
Ու խոհերը այն թախծուն
Մընան 'ւապրին երկեղուտ:

Թող հոն խայտան վարդերը,
Սիրեն, գրկեն միշտ անցաւ,
Վարդ փունջի մը անանցը՝
Որը չըլլայ վաղազրաւ:

Թող հուսկ գլուխըս պարտասուն
Հանգչեցունեմ մշտատեւ,
Եւ խորհուրդը անպատիր
Պաշտեմ, յարգեմ յարատեւ:

Բուրումներու մօտ կը խոկայ՝ անծանօթ
Հորիզոնը նոր տենչերի լուսափթիթ.
Ողջոյն կու տան մեղեդիներն հըմայքոտ
Վարդ յոյսերու, վառ շողերի հըրանիթ:
'Նըշուազարդ արչալոյսին հանգունակ՝
Համայնք մամողջ հագեր կապան ոսկեթել,
Երազն ունին ոստերըն այն զըլխահակ,
Ու կոկոններ հովատատան, նորածիլ
Սրուան մը հեշտ ու քաղցրալի վերայցին:

Ուղիներու լայնատարած շարք մ'անվերջ,
Յըզի՝ համակ խորհըրդաւոր պատկերով,
Հոն ծիծառն ալ աւելն ունի յար տնչէ՛ջ՝
Ամռքուիլ գէթ զուարթարար երգերով:
Հողագործըն ընկճած է ալ շարուշար,
Ու խըրած է հողի կողին անմըշակ՝
Իր քահն ու բրիչ ու գործիքներ անհամար.
Թարմ ժըպիտ մը շըրթանց վըրայ անուշակ՝
Թողած է ան յախտութիւն քըրտնաթոր:

Վերջալոյսը՝ մահամբնձի ծիրանի
Անուրջներով՝ հորիզոնի բարձունքէն
Մըթընշաղին մէջ սեւաթոյր՝ կ'օրօրուի
Տըրտհական հուսկ միգապատ լեռներէն:
Վարդ թերթերու տեսիլներըն վարդագոյն
Հոն ոստերուն տակ կը մրափեն ցօղահար.
Արծաթափայլ ողջունին հետ ջինջ արփույն
Միախորհուրդ կը յօրինեն առաթուր՝
Սիրատոշոր մեղեդի մը բերկրալի:

Քաղքեցիներ միախորհուրդ կը քալեն
Դըռներէն դուրս փայտաշէն ու ամրակուռ՝
Տօնելու այն օրն սքեզան: Ու կ'երթան
Արագ քայլով, ուրախ սրտով դէպ վէմ-քար:
Մենաւորն է՝ առանձնաբար մեկուսի
Կ'արտասուէ միշտ երազներով տենչաբորբ
Սընարին մօտ իր մանկանցը դեռատի:
Ամուսինն էր վաղամեռիկ, աւաղ, որուն
Քառասնաւուրը թախծալից չէր լըրացեր:

Յ. ՄՇԵՐԵԱՆ